

האגף לחקירות ולמודיעין
היחידה המוציאה : חטיבת החקירות

שם הנוהל: זימון עיתונאי לחקירה ועריכת חיפוש	מס' הנוהל: 03.300.227	תחולה: עודכן: 1.11.11 תוקף: פברואר 2014
נוהל זה הותר לעיון על פי חוק חופש המידע		

1. כללי

א. חיסיון עיתונאי אינו מעוגן בחוק. ברם, בהלכה עקרונית, שניתנה בבימ"ש העליון (בבי"ש 368,298/86 ציטרין ואח' נ' בית הדין המשמעתי של לשכת עורכי הדין במחוז ת"א ואח', פד"י מא (2) 337), הכיר כב' הנשיא שמגר, כדן יחיד, בקיומו של חיסיון יחסי (ולא מוחלט) לעיתונאי בגילוי מקורותיו, שהגיעו אליו תוך כדי עבודתו כעיתונאי.

בית המשפט הכיר בחיסיון, אך התווה לו גבולות וקבע, כי החיסיון לא יחול אם גילוי מקורות המידע הינו רלוונטי להליכים ואם מדובר בעניין חיוני ובעל חשיבות לשם עשית משפט צדק בנושא מהותי, דהיינו, כשמדובר בפשע או בעוון בעל תוצאות או משמעות מהותיות או במעשה עוולה חמור, ואין אפשרות להישען על ראיות אחרות מבלי לדרוש גילוי מקורות המידע.

ב. בביצוע פעולות חקירה מעין אלה - יש משום פגיעה בעקרון חופש הביטוי עליו מושתת המשטר במדינה דמוקרטית, ועל כן נדרשת המשטרה לנהוג באיפוק רב בהפעלת סמכויותיה עפ"י חוק ולהפעילן רק לאחר מיצוי כל הדרכים החלופיות בחקירה.

ג. נוהל זה יחול רק במקרים בהם ייחקר העיתונאי כעד או כחשוד בעבירות שביצע לכאורה במסגרת עבודתו כעיתונאי ושיש להן זיקה לעיסוקו כעיתונאי, או לחילופין כאשר מתעורר הצורך לערוך חיפוש בכליו, בביתו, במשרדו ובמערכת העיתון על מנת לתפוס חומר שהגיע אליו במסגרת עבודתו כעיתונאי. למען הסר ספק יובהר, כי נוהל זה אינו חל כאשר עיתונאי חשוד בעבירות שאינן נוגעות לפעילותו כעיתונאי.

ד. למרות האמור בסעיף 1ג' שלעיל, גם במקרים בהם אין צורך באישור ר' אח"מ לחקירת העיתונאי בהתאם לקבוע בנוהל זה, חלה חובה ליידע את ר' אח"מ בדבר הכוונה לחקור את העיתונאי כאשר מדובר בחקירות רגישות.

להלן הקריטריונים לקביעת הצורך ביידוע ר' אח"מ בדבר הכוונה לחקור:

(1) חומרת העבירה;

(2) מעמדו של העיתונאי;

(3) העניין הציבורי והתקשורתי בחקירה;

האגף לחקירות ולמודיעין
היחידה המוציאה : חטיבת החקירות

שם הנוהל: זימון עיתונאי לחקירה ועריכת חיפוש	מס' הנוהל: 03.300.227	תחולה: עודכן: 1.11.11
נוהל זה הותר לעיון על פי חוק חופש המידע		

4) הסבירות כי החקירה תביא למעצרו של העיתונאי, או שיש כוונה להביאו בפני בית משפט לשחרורו בתנאים מגבילים.

2. הגדרות

עיתונאי - בעל תעודת עיתונאי או מי שמציג עצמו ככזה.

3. הנחיות

א. התעורר הצורך להזמין עיתונאי לחקירה או לערוך חיפוש, כמפורט לעיל, בטרם ביצוע כל פעולה יועבר, יועבר חומר/תיק החקירה נשוא הבקשה, בצרוף הנימוקים לר' חטיבת החקירות לקבלת אישורו.

ב. ר' חטיבת החקירות יעביר את החומר לר' האגף לחקירות ולמודיעין בצירוף חו"ד.

ג. להלן הקריטריונים לקביעת הצורך בזימון עיתונאי לחקירה, עריכת חיפוש וכד':

(1) הממונה על החקירה בחן את כל הדרכים החלופיות להשגת המידע ומצא כי אין ביכולתו להשיגם בדרך סבירה אחרת.

(2) נשקלה מידת נחיצות המידע ו/או הראיות המופקות מההליך.

(3) חומרת העבירה.

ד. באופן דומה, ראש אגף החקירות והמודיעין ישקול, בין היתר, בטרם מתן האישור לזימון עיתונאי לחקירה את השיקולים הבאים:

(1) נחיצותו של גילוי זהות מקור המידע לחקירה, חומרת העבירה, האפשרות להגיע למידע או למקורות בדרכים חלופיות והצורך להיוועץ, בפרקליט המדינה, בפרקליט המחוז או בנשיא מועצת העיתונות (לפי העניין).

האגף לחקירות ולמודיעין
היחידה המוציאה : חטיבת החקירות

שם הנוהל: זימון עיתונאי לחקירה ועריכת חיפוש	מס' הנוהל: 03.300.227	תחולה: עודכן: 1.11.11
נוהל זה הותר לעיון על פי חוק חופש המידע		

(2) התעורר הצורך לפנות לבית המשפט בבקשה כלשהי שיש או שיכולה להיות בה פגיעה בחיסיון עיתונאי - יכריע ראש אגף לחקירות ולמודיעין, בהתבסס על השיקולים המנויים בסעיף קטן (1) דלעיל, ויביא את הדבר לידיעתו של פרקליט המדינה.

(3) זיקת העיתונאי לאירוע העומד בבסיס החקירה תיבחן בהתאם לתבחינים הבאים:

(א) היותו עד ראיה חיוני לאירוע;

(ב) גישתו לראיות המתעדות את האירוע;

(ג) חומרת האירוע;

(ד) נחיצות הראיות לחקירה.

למען הסר ספק יובהר, כי לא מדובר בתנאים מצטברים.

ה. בטרם יקבל ר' האגף לחקירות ולמודיעין את החלטתו, יידע את המפכ"ל ויקבל את אישורו.

ו. ר' האגף לחקירות ולמודיעין ייתן את הנחיותיו בדבר אופן ניהול החקירה, לרבות הגורם החוקר, פעולות חקירה וכיו"ב.

ז. **עריכת חיפוש אצל עיתונאי:**

(1) חיפוש אצל עיתונאי יערך ע"פ צו חיפוש שהוצא ע"י שופט.

(2) בבקשה להוצאת צו חיפוש יש לציין, כי החיפוש יערך אצל עיתונאי לשם גילוי זהותו של מקור מידע, או לשם תפיסת חומר שברשותו ואשר הגיע אליו תוך כדי עבודתו כעיתונאי, ולפרט את מקום החיפוש והסיבה שבגינה מתבקש החיפוש. כמו כן, יצוין מדוע החיפוש רלוונטי להליכים ובעל חשיבות לשם עשיית משפט צדק בנושא מהותי.

(3) אם במהלך חיפוש אצל עיתונאי נתפס חומר, שהעיתונאי טוען כי הוא חסוי - יוכנס החומר, ללא עיון בו, למעטפה סגורה וחתומה ויובא לביהמ"ש להכרעה בשאלת החיסיון.

האגף לחקירות ולמודיעין
היחידה המוציאה : חטיבת החקירות

שם הנוהל: זימון עיתונאי לחקירה ועריכת חיפוש	מס' הנוהל: 03.300.227	תחולה: עודכן: 1.11.11
נוהל זה הותר לעיון על פי חוק חופש המידע		

4) נערך חיפוש או נחקר עיתונאי ע"פ אישור, כאמור לעיל, ידווחו התוצאות לר' האגף לחקירות ולמודיעין.

ח. מבלי לגרוע בכל האמור בסעיפים שלעיל, התעורר הצורך לחקור אירועים אשר סוקרו ע"י כלי התקשורת - הכתובה והאלקטרונית - שבמהלכם בוצעו עבירות שונות לכאורה, כגון: התקהלות בלתי חוקית, התפרעות, תקיפות שוטרים וכיו"ב, יש לפעול כדלקמן:

1) ככלל, אין לפנות לכלי התקשורת, כדבר שבשגרה, ולדרוש מהם את סרטי הצילום הנוגעים לעניין, לצורך איסוף ראיות לחקירת עבירות.

2) על אף האמור בסעיף ו(1) לעיל, במקרים מיוחדים ניתן יהיה לפנות לכלי התקשורת וזאת בהתחשב בשיקולים הבאים:

(א) סוג העבירה וחומרתה.

(ב) העדר אפשרות להשיג את החומר המבוקש ממקור אחר, לאחר מיצוי דרכי חקירה חלופיות.

ט. סורבה בקשת המשטרה לקבלת סרטי הצילום בהתאם לסעיף ו(2) לעיל, וקיימת חשיבות מכרעת להשגת החומר הנ"ל לצורכי חקירה, תיפנה היחידה החוקרת באישור ק' האח"מ המחוזי/המרחבי הנוגע, לפי העניין, לבית המשפט לצורך קבלת צו להצגת סרטי הצילום המבוקשים.

י. סורבה בקשת המשטרה כאמור לעיל מהטעם של פגיעה בחיסיון עיתונאי, יובא הסירוב לבקשה לידיעת פרקליט המדינה.